

Model test examen de bacalaureat

Logică, argumentare și comunicare

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Pentru fiecare dintre următorii itemi, scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera asociată răspunsului corect. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. O definiție corectă trebuie să fie:

- a. mai amplă decât termenul definit;
- b. circulară;
- c. clară și precisă;
- d. metaforică.

2. Din propoziția „*Toți elevii sunt persoane instruite*” se obține prin conversiune corectă:

- a. Toate persoanele instruite sunt elevi;
- b. Unele persoane instruite sunt elevi;
- c. Niciun elev nu este persoană instruită;
- d. Unele persoane neinstruite nu sunt elevi.

3. Între termenii „*student*” și „*persoană*” există raport de:

- a. identitate;
- b. contrarietate;
- c. subordonare;
- d. încrucișare.

4. Propoziția „*Niciun artist nu este necreativ*” este:

- a. universală afirmativă;
- b. universală negativă;
- c. particulară afirmativă;
- d. particulară negativă.

5. Raționamentul: „*Toate mamiferele sunt vertebrate. Delfinii sunt mamifere. Prin urmare, delfinii sunt vertebrate*” este:

- a. inducție incompletă;
- b. raționament analogic;
- c. silogism deductiv;
- d. conversiune prin accident.

6. Din punct de vedere intensional, termenul „*parfum de lavandă*” este:

- a. concret și pozitiv;
- b. abstract și negativ;
- c. vid;
- d. colectiv.

7. Concluzia unei inducții incomplete este:

- a. certă și diminuatoare;
- b. probabilă și amplificatoare;
- c. certă și amplificatoare;
- d. probabilă și diminuatoare.

8. Din punct de vedere extensional, seria corect ordonată crescător este:

- a. animal, pasăre, pasăre migratoare, barză;
- b. barză, pasăre migratoare, pasăre, animal;
- c. pasăre, barză, animal, pasăre migratoare;
- d. animal, barză, pasăre, pasăre migratoare.

9. Ce se întâmplă cu intensiunea și extensiunea termenului *tulburare anxioasă* prin eliminarea însușirii *anxioasă*:

- a. Intensiunea și extensiunea cresc;
- b. Intensiunea crește, extensiunea scade;
- c. Intensiunea și extensiunea scad;
- d. Intensiunea scade, extensiunea crește.

10. Propoziției categorice „Unii profesori nu sunt exigenți.” îi corespunde formula:

- a. SaP;
- b. SiP;
- c. SeP;
- d. SoP.

20 de puncte

B. Se dau termenii A, B, C, D și E astfel încât termenul A este gen pentru termenii B și C; termenii D și E sunt în raport de intersectare și, în același timp, sunt specii ale termenului B; termenul C se află în raport de intersectare cu termenii B, D și E.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false, scriind, pe foaia de examen, doar litera corespunzătoare fiecărei propoziții date și notând în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că propoziția este adevărată, sau doar litera F, dacă apreciați că propoziția este falsă:

a) Unii E nu sunt C.	c) Niciun B nu este C.	e) Niciun A nu este D.	g) Toți D sunt B.
b) Toți C sunt B	d). Unii D sunt E	f) Unii A sunt E.	h) Unii C nu sunt A.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

1. Niciun gând furat din vise nu este complet coerent în realitate.
2. Unele umbre ale orașului sunt amintiri ale trecătorilor.
3. Toate bibliotecile plutitoare sunt sanctuare ale liniștii interioare.
4. Unele pagini din jurnalele vremii nu sunt scrise cu cerneală adevărată.

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria propoziției 1, subcontrara propoziției 2, contrara propoziției 3 și supraalterna propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 2, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contradictoria obversei supraalternei propoziției 4, respectiv, obversa conversei subalternei propoziției 3. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: Dacă niciun tablou pictat de vânt nu este lipsit de mișcare, atunci toate tablourile lipsite de mișcare sunt tablouri pictate de vânt.

Y: Se poate spune că unele sculpturi ale mareelor nu sunt modelate de valurile obișnuite, dacă ne bazăm pe faptul că unele sculpturi modelate de valurile obișnuite nu sunt sculpturi ale mareelor.

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Se dau următoarele moduri silogistice: ieo-2, aii-3.

- a) Scrieți schemele de inferență corespunzătoare modurilor silogistice date. **4 puncte**
- b) Construiți, în limbaj natural, câte un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a). **2 puncte**
- c) Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea modurilor silogistice date, precizând totodată decizia rezultată din reprezentarea grafică (de exemplu: mod silogistic valid/mod silogistic nevalid). **8 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Unele tulburări afective nu răspund la tratament medicamentos.”* **6 puncte**

C. Se dă următorul silogism: *Dacă toți compușii organici conțin carbon, atunci nicio sare minerală nu este compus organic, având în vedere că nicio sare minerală nu conține carbon.*

Pe baza silogismului dat, pentru fiecare dintre următoarele enunțuri scrieți, pe foaia de examen, doar cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei doar litera A, dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau doar litera F, dacă apreciați că enunțul este fals:

- 1. Termenul mediu este distribuit în premisa minoră.
- 2. Predicatul logic al concluziei nu este reprezentat de termenul „carbon”.
- 3. Concluzia silogismului este o propoziție universală negativă.
- 4. Subiectul logic al concluziei este distribuit în premisă, dar este nedistribuit în concluzie.

4 puncte

D. Se dă următoarea definiție:

Emoțiile sunt stări psihice.

- a) Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**
- b) Precizați o regulă de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a) **2 puncte**
- c) Construiți o definiție, având ca definit termenul “emoție” care să încalce regula precizată la subpunctul b). **2 puncte**

Model test examen de bacalaureat

Logică, argumentare și comunicare

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Se punctează oricare modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. câte 2 puncte pentru fiecare dintre cele zece răspunsuri corecte, astfel:

1-c, 2-b, 3-c, 4-b, 5-c, 6-a, 7-b, 8-b, 9-d, 10-d

10x2p= 20 puncte

B.

1. reprezentarea corectă, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, a raporturilor logice dintre termenii dați

2 puncte

2. câte 1 punct pentru fiecare dintre cele opt răspunsuri corecte, astfel:

a) A, b) F, c) F, d) A, e) F, f) A, g) A, h) F

8x1p= 8 puncte

Notă: Punctajul se acordă **independent** de reprezentarea corectă sau incorectă de la subpunctul 1.

SUBIECTUL al II -lea

(30 de puncte)

A. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre cele patru propoziții cerute, astfel: contradictoria propoziției 1 (SiP), subcontrara propoziției 2 (SoP), contrara propoziției 3 (SeP) și supraalternă propoziției 4 (SeP)

4x1p= 4 puncte

- câte 1 punct pentru construirea, în limbaj natural, a fiecăreia dintre cele patru propoziții cerute

4x1p= 4 puncte

B. - câte 1 punct pentru aplicarea explicită a celor două operații cerute, pentru a deriva, în limbaj formal, conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre cele două propoziții (1 și 2)

(2x1p)+(2x1p)= 4 puncte

- câte 1 punct pentru derivarea, în limbaj natural, a conversei și a obversei fiecăreia dintre cele două propoziții (1 și 2)

(2x1p)+(2x1p)= 4 puncte

C. - câte 1 punct pentru construirea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre cele două propoziții cerute, astfel: contradictoria obversei supraalternei propoziției 4 (So~P), respectiv, obversa conversei subalternei propoziției 3 (Po~S)

2x1p= 2 puncte

- câte 2 puncte pentru construirea, în limbaj natural, a fiecăreia dintre cele două propoziții cerute

2x2p= 4 puncte

D. a. câte 2 puncte pentru scrierea, în limbaj formal, a fiecăreia dintre opiniile celor doi elevi, astfel:

X: $SeP \rightarrow PaS$; Y: $SoP \rightarrow PoS$

2x2p= 4 puncte

b. câte 1 punct pentru precizarea corectitudinii/incorectitudinii logice a fiecăruia dintre cele două raționamente formalizate (de exemplu, X: *conversiune nevalidă/raționament incorect*, Y: *conversiune nevalidă/raționament incorect*)

2x1p= 2 puncte

c. explicarea corectitudinii/incorectitudinii logice a raționamentului elevului Y (de exemplu, *conversiune nevalidă, se încalcă legea distribuirii termenilor, termenul S apare distribuit în concluzie, dar nu este distribuit în premisă apare eroarea calității, nu se păstrează aceeași calitate, SeP este negativă, PaS este afirmativă*)

2 puncte

Notă: În situația în care candidatul explică incorectitudinea logică a raționamentului prin numirea "legii distribuirii termenilor", fără a preciza modul în care a fost încălcată legea, se acordă 1 punct din cele 2 posibile.

SUBIECTUL al III-lea**(30 de puncte)****A.**

a) câte 2 puncte pentru scrierea schemei de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, astfel:

 PiM MaP $\underline{SeM}$ $\underline{MiS}$ SoP SiP **2x2p=4 puncte**

b) construirea, în limbaj natural, a unui silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență scrise la subpunctul a) **2 puncte**

Notă: Punctajul pentru construirea în limbaj natural a silogismului cerut se acordă **independent** de valoarea de adevăr a propozițiilor.

c) - câte 3 puncte pentru verificarea explicită, prin metoda diagramelor Venn (reprezentare grafică), a fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date **2x3p= 6 puncte**

- câte 1 punct pentru precizarea deciziei privind validitatea fiecărui mod silogistic, astfel: *ieo-2, mod silogistic nevalid; aii-3, mod silogistic valid* **2x1p= 2 puncte**

Notă: Punctajul se acordă numai în situația în care decizia privind validitatea fiecărui mod silogistic rezultă din reprezentarea grafică a acestuia.

B. - construirea, în limbaj formal, a oricărui silogism valid care să justifice propoziția dată

3 puncte

- scrierea, în limbaj natural, a silogismului valid construit (cu premise adevărate/plauzibile)

3 puncte

C. câte 1 punct pentru fiecare dintre cele patru răspunsuri corecte, astfel:

1-A, 2-A, 3-A, 4-F

4x1p= 4 puncte**D.**

a) menționarea unei reguli de corectitudine pe care o încalcă definiția dată **2 puncte**

b) precizarea oricărei alte reguli de corectitudine a definirii, alta decât cea menționată la subpunctul a).

2 puncte

c) construirea definiției cerute

2 puncte